

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Odpovědnost provozovatele parkoviště za škodu na vozidle podle ust. § 2945 NOZ

Nejvyšší soud ČR podal výklad odpovědnosti provozovatele za škodu na vozidle ve smyslu ust. § 2945 nového občanského zákoníku, navázal na judikaturu podle zrušeného občanského zákoníku a vyjádřil se k charakteru P+R parkovišť ve svém rozsudku spis. zn. 25 Cdo 5758/2015, ze dne 20. 10. 2016.

Podle ust. § 2895 občanského zákoníku (o. z.) je škůdce povinen nahradit škodu bez ohledu na své zavinění v případech stanovených zvláště zákonem. Podle ust. § 2945 odst. 1 o. z. je-li s provozováním nějaké činnosti zpravidla spojeno odkládání věcí a byla-li věc odložena na místě k tomu určeném nebo na místě, kam se takové věci obvykle ukládají, nahradí provozovatel poškození, ztrátu nebo zničení věci tomu, kdo ji odložil, popřípadě vlastníku věci. Stejně nahradí škodu provozovatel hlídaných garáží nebo zařízení podobného druhu, jedná-li se o dopravní prostředky v nich umístěné a o jejich příslušenství. Tato úprava zakládá objektivně danou povinnost hradit škodu na věcech odložených při využívání služeb či nabízených aktivit, s jejichž povahou je obvykle spojena dočasná ztráta faktické dispozice s věcí ze strany vlastníka, který je adresátem takových činností.

Odpovědnou osobou je provozovatel, jemuž zákon ukládá povinnost hradit škodu bez ohledu na protiprávnost a zavinění (jde o tzv. odpovědnost za výsledek), jsou-li naplněny zákonem stanovené kvalifikované okolnosti, tedy že na věci odložené v místě k tomu určeném (případně pro odkládání obvyklém) vznikla škoda ztrátou, zničením či poškozením. Obdobně konstruovaná povinnost hradit škodu na vozidlech a jejich příslušenství dopadá na provozovatele hlídaných garáží a zařízení podobného druhu, jestliže ze zařízení příslušného typu bylo odcizeno tam umístěné vozidlo nebo bylo poškozeno. **Nejde ovšem o všechna parkoviště, garáže či jiné parkovací plochy, nýbrž jen o taková, která slouží k umístění dopravních prostředků s garancí jejich střežení ze strany provozovatele. Není přitom významné, jaký způsob střežení provozovatel zvolí a zda jej nakonec skutečně vykonává, rozhodující je, zda právě takovou službu nabízí a klient jeho nabídku přijme.** K povinnosti střežit vozidla se provozovatel parkoviště může zavázat smlouvou, začasťe uzavíranou i konkludentně pouhým umístěním vozidla na určitém místě, **lze-li ovšem dovodit, že doplňková služba spočívající v ostraze byla nabídnuta a přijata. Hlídanými parkovišti tedy nejsou automaticky jakákoliv parkoviště, kde se umístění vozidla zpoplatňuje; pokud se s ostrahou nepočítá, je úhrada parkovného plněním za krátkodobý pronájem parkovací plochy (místa).** Na tom nic nemění ani okolnost, že se poplatek může vybírat pomocí mechanických prostředků, kde závora na výjezdu není prvkem ostrahy vozidel, nýbrž součástí výběrného systému.

Charakter P+R parkovišť

V posuzovaném sporu o náhradu škody za odcizené vozidlo bylo mezi stranami sporu (občanem a městem provozujícím parkoviště) nesporné, že parkoviště, z něž bylo zřejmě odcizeno vozidlo, je celé ohraničeno plotem, přičemž vjezd a odjezd je zajištěn závorovým systémem a nachází se zde mobilní buňka. Nabídka či údaj, že jsou zde umístěná vozidla střežena, se na parkovišti ani v jeho okolí nenachází. Parkoviště je vedeno a na místě označeno anglickou zkratkou P+R (park and ride, tj. zaparkuj a jed), což značí, že slouží především návštěvníkům města k zaparkování vozidel mimo centrum, do něž již použijí prostředků hromadné dopravy. Smyslem takových parkovišť je omezení dopravy ve vnitřních částech města, proto jsou zpravidla provozována samotnými městy či jimi

zřízenými subjekty a jde vlastně o jakýsi systém kombinované přepravy s návazností individuální automobilové dopravy na veřejnou hromadnou dopravu. Tomu může odpovídat i motivačně nízká cena parkovného (někdy zahrnující i jízdné hromadnými prostředky městské dopravy), takže poukaz žalovaného města na nízkou částku 20,- Kč denně ještě charakter parkoviště provozovaného městem nevysvětluje. Není totiž vyloučeno, aby taková parkoviště byla zároveň i střežena a aby pak měla charakter parkoviště hlídaného, s nímž se pojí zpřísněný typ povinnosti provozovatele hradit škodu na umístěných vozidlech. V každém případě je u parkovišť typu P+R zřejmé, že nejsou obvykle koncipována bez dalšího jako parkoviště střežená a že by snad již z jejich povahy samotné plynul prvek zabezpečení vozidel před vznikem škody.

Je tedy zřejmé, že v době parkování žalobcova vozidla (v 6:11 hod. zaparkoval a téhož dne v 16:40 hod. zjistil jeho ztrátu) nebylo parkoviště P+R střeženo, žalovaný zde ostrahu ani neprovozoval ani takovou službu nenabízel. Spornou tak zůstala otázka, zda předmětné parkoviště může naplnit kvalifikaci podle ust. § 2945 o. z. tím, že by vzhledem ke všem okolnostem mohl občan nabýt dojmu, že se o střežené parkoviště jedná, to vše posuzováno optikou ust. § 4 odst. 1 o. z., podle něž se má za to (vyvratitelná domněnka), že každá svéprávná osoba má rozum průměrného člověka i schopnost užívat jej s běžnou péčí a opatrností a že to každý od ní může v právním styku očekávat.

Kdy je parkoviště hlídané?

Popsaná povaha P+R parkovišť je všeobecně známa a ani při posouzení situace na předmětném parkovišti nelze dospět k jinému závěru, než jaký učinily soudy nižších stupňů, které žalobě nevyhověly, že z pohledu průměrné osoby (ust. § 4 odst. 1 o. z.) nevykazovalo zařízení provozované žalovaným městem znaky hlídaného parkoviště. Oplocení spolu se systémem automatických závor napojených na výběrný systém má sice určité ochranné prvky, ovšem slouží především tomu, aby zabránilo odjezdu bez zaplacení parkovného, případně libovolnému vstupu osob na parkovací plochu, nikoliv již tomu, aby zabránilo odcizení vozidla. K tomuto závěru dospěla i judikatura NS ČR podle předchozí právní úpravy, která v tomto směru byla prakticky shodná: **Objektivní odpovědnost provozovatele** podle ust. § 435 zákona č. [40/1964](#) Sb., občanského zákoníku, účinného do 31. 12. 2013, **přichází do úvahy jen tehdy, disponuje-li provozovatel zařízením způsobným zajistit ostrahu vozidel a zároveň tomu odpovídající kvalifikovanou činnost nabízí a provozuje.** Ani mobilní buňka umožňující přítomnost personálu ještě neznačí, že je zde obsluha střežící vozidla. Z prosté přítomnosti mobilní buňky na parkovišti bez přítomnosti hlídače nelze tedy vyvodit závěr o hlídání parkoviště, který by vedl ke zpřísněné povinnosti k náhradě škody podle § 2945 o. z.

V provozním řádu parkoviště se výslovně uvádí, že se neodpovídá za škody vzniklé během parkování vozidla. I když provozovatel není oprávněn jednostranným prohlášením svou povinnost hradit škodu vyloučit, ukládá-li mu ji zákon, na druhé straně nemá zákonnou povinnost (a v daném případě ani povinnost smluvní) parkoviště střežit, takže zmíněné sdělení lze v souhrnu všech dalších okolností považovat za nepříliš šťastně formulovanou, nicméně jednoznačně vyznívající informaci o tom, že parkoviště není provozováno jako hlídané (mezi tímto sdělením a skutečně realizovaným způsobem není žádný rozpor). Kromě toho provozní řád výslovně uvádí, že parkovné je pouze cenou za pronájem parkovací plochy. Z uvedeného je zřejmé, že žalovaný žádným způsobem nedeklaroval ostrahu parkoviště, prvky přítomné na předmětném parkovišti nelze považovat za kvalifikované zabezpečení ve smyslu § 2945 o. z. a nebylo shledáno, že by žalobce vzhledem ke všem těmto okolnostem měl relevantní důvod domnívat se něco jiného. Lze proto uzavřít, že předmětné P+R parkoviště, z něž bylo odcizeno vozidlo, nebylo parkovištěm hlídaným. Žalované město jako jeho provozovatel proto nemá objektivně danou přísnou povinnost hradit škodu na vozidle podle ust. § 2945 o. z.

Další články:

- [DEAL MONITOR](#)
- [Tři dekády v advokacii a otevřený pohled na to, co profesi i justici nejvíc škodí](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Vybrané otázky poskytování zdravotních služeb na dálku](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [„Za každou kauzou je živý příběh“](#)
- [Ombudsman na Maltě - základní parametry a role. A v čem bychom se mohli poučit i my v Česku?](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Rozhovor s JUDr. Veronikou Janoušek Rudolfovou, samostatnou advokátkou specializující se na sportovní právo](#)
- [DEAL MONITOR](#)